

Osobnosti měsíce února

5.2.2018 14:04

V únoru si připomínáme výročí řady osobností, které jsou spojeny s městem Kolín.

Pavel Fišer (1852 Lysá nad Labem - 1898 Praha)

Dne 02.02. před 120 lety zemřel Pavel Fišer, spoluzakladatel prvního spolku Baráčníků a významný činovník kulturně společenského dění. Do Kolína přišel jako šestileté dítě se svým otcem, který zde koupil továrnu na lisování olejů a řepky.

Jan Čart (1885 Havlíčkův Brod - 1943 Kolín)

Dne 08.02 před 75 lety zemřel malíř, sochař a odborný publicista Jan Čart. Působil až do své smrti v Kolíně. Autor kolínských motivů. Napsal monografii o kolínském malíři Rudolfovi Mazuchovi. Tomanův slovník uvádí úmrtí v březnu.

Jan Mančal (1883 Kolín - 1952 Kolín)

Dne 12.02. uplyne 135 let od narození stavitele a kolínského podnikatele Jana Mančala. V letech 1920 - 1921 vystavěl se svým společníkem Josefem Třešňákem školu v Sendražicích, první školní budovu první republiky vůbec. Během prázdnin přistavěl 2. patro školy na Zálabí (6. ZŠ). Vystavěl také mnoho obytných budov. Bratr hudebního pedagoga a klavíristy Josefa Mančala.

Matěj Milota Zdirad Polák (1788 Zásmyky - 1856 Vídeň)

Dne 14.02. tomu bude 230 let od narození Matěje Milota Zdirada Poláka. Profesor češtiny na vojenské akademii ve Vídeňském Novém Městě a později generálmajor rakouské armády. Po vzoru anglického básníka Thomsona se věnoval tzv. deskriptivní poezii, popisující přírodní krásy. Napsal mj. báseň Vznešenost přírody, již usiloval o zvýšení umělecké úrovně české poezie. Skladba byla ale příliš patetická a jazyk málo srozumitelný. Oceněna však byla snaha o oživení českého verše četnými básnickými novotvary. Absolvent kolínského gymnázia.

Antonín Ladislav Dlask (1818 Kutná Hora - 1894 Kouřim)

Dne 17.02. uplyne rovných 200 let od narození Antonína Ladislava Dlaska z Kutné Hory, katolického kněze, dramatika a prozaika. Stýkal se s Tylem a patřil mezi vlastenecké kulturní pracovníky. Literární činnost souvisela s jeho kulturně-výchovnými snahami. Psal a adaptoval divadelní hry, psal místopisné stati a povídky pro mládež. Vystudoval gymnázium a filosofii v Praze, pak vstoupil do arcibiskupského kněžského semináře a 1842 byl vysvěcen na kněze. Působil jako kaplan na Svaté Hoře a v Čelákovcích, od 1855 jako katecheta a

ředitel hlavní reálné školy v Kolíně. Od 1867 byl děkanem v Kouřimi. Získal četné církevní hodnosti, byl kanovníkem staroboleslavským a tajným papežským komořím. V povídkách pro mládež přizpůsoboval dobrodružné příběhy propagaci mravních křesťanských zásad.

Čeněk Kříčka (1858 Libice nad Cidlinou - 1948 Praha)

Dne 19.02. před 160 lety zemřel Čeněk Kříčka, architekt a stavební podnikatel z Kolína, do kterého přišel v roce 1890. V letech 1902-1904 byl místním starostou, podílel se zde na realizaci řady staveb, byl členem správních rad řady kolínských podniků. Koncem roku 1919 přesídlil do Prahy. I v Praze se věnoval veřejnému životu. Za Čsl. národní demokracii byl zvolen do zastupitelstva a městské rady pražské. Získal si zásluhy o velkorysé a moderní řešení některých technických pražských komunikačních problémů. Dále je autorem staveb v Hradci Králové, Kutné Hoře, Čáslavi, Táboře, Poličce a kostelů, pomníků atd. Ve Slovinsku postavil pobočku kolínské Cikorky. Člen kolínského Sokola. Přispíval do časopisů Technické listy a Stavba. Jako místo úmrtí některé zdroje mylně uvádějí Kolín, zemřel v Praze.

Bohumil Záligr (1878 Mlázovice - ???)

Před 140 lety se dne 19.02. narodil Bohumil Záligr, který v letech 1921 - 1923 byl starostou města Kolína. Pracoval na úseku sociální péče, veřejné bezpečnosti, osvěty a zdravotnictví. Politicky se angažoval v sociální demokracii. Později pracoval jako vedoucí úředník okresní nemocenské pojišťovny.

Josef Popper-Lynkeus (1838 Kolín - 1921 Vídeň)

Před 180 lety se 21.02. narodil kolínský rodák Josef Popper-Lynkeus. Původně strojní inženýr, od roku 1861 novinář. Vynikl četnými vynálezy, zejména v kotlářství. Byl propagátorem letectví. Od 1862 žil ve Vídni, kde studoval fyziku, matematiku, soukromě kulturní dějiny, estetiku a národní hospodářství. Pocházel z početné kupecké rodiny. Oba rodiče podporovali u dětí zájem o vědění, což mělo pro život J. Poppera velký význam. Matka pocházela z rodiny pražského učence a její bratr byl známý ve vědeckém světě pod pseudonymem František Nork. Je autorem několika odborných publikací. Do povědomí mezinárodní veřejnosti se zapsal svým nejvýznamnějším sociálně-reformátorským spisem "Všeobecná povinnost vyživovací jako řešení otázky sociální", který vyšel roku 1912.

Gisa Picková-Saudková (1883 Kolín - 1943 Birkenau)

Dne 21.02. se před 135 lety narodila Gisa Picková-Saudková Dramatička, spisovatelka a umělecká překladatelka z francouzštiny a němčiny. Pocházela z jednoho z nejstarších židovských rodů, které se v Kolíně usadily. Zemřela v koncentračním táboře i se svými dětmi Jiřinou a Pavlem. Jako místo úmrtí je též uváděna Osvětim.

Bohuslav Prchal (1883 Kolín - 1948 Kolín)

Před 70 lety se 25.02. narodil kolínský rodák Bohuslav Prchal. Továrník a spoluzakladatel veřejné obchodní společnosti pro výrobu telefonních a telegrafních přístrojů pod firmou B.K.Prchalové a spol., fy Ideal Radio Modrý Bod, B.K.Prchalové a spol. a fy na výrobu bakelitového zboží pro elektrotechniku. Místo úmrtí neověřeno.

Josef Šíl (1850 Dvůr Králové nad Labem - 1933 Kolín)

Dne 28.02. se před 85 lety narodil Josef Šíl, český lékař a politik, poslanec Českého zemského sněmu a Říšské rady, primář kolínské nemocnice. Ředitel ochotnického spolku Tyl, z jehož popudu bylo v roce 1883 založeno Divadelní družstvo v Kolíně. Starosta Sokola kolínského. Jako lékař začínal v Červených Pečkách, potom působil ve svém rodišti. Do Kolína přišel v roce 1879. V témže roce se stal členem kolínského Sokola. Jako politik byl mladočechem, zastával se Omladiny. Později člen státoprávně-pokrokové strany.

odkaz na článek: